

ASOCIAȚIA PRESEI INDEPENDENTE (API)

STRATEGIA de dezvoltare digitală a membrilor API

pentru perioada 2016-2020

Autori:

Ioana Avădani, Cristina Lupu

Adoptată la ședința Consiliului de Administrare a API din 24 iunie 2016

Document elaborat în cadrul proiectului "Sporirea capacităților digitale ale presei scrise din Republica Moldova". Acest proiect este sprijinit financiar de Ambasada Olandei în cadrul Fondului Drepturile Omului.

Introducere

Asociația Presei Independente (API) este una dintre cele mai active organizații de media care promovează și apără presa independentă din Republica Moldova. Potrivit Strategiei de dezvoltare 2015-2020¹, API deține puterea de a influența factorii de decizie și de formare a opiniei publice privind dezvoltarea presei din țară. Imaginea API este susținută în acest sens și de ziarele membre, care prin exemplul propriu confirmă posibilitatea dezvoltării unui produs media independent și imparțial.

3

Strategia de dezvoltare a API în perioada 2015-2020 prevede ca principale direcții:

- susținerea instituțiilor de presă independente, apărarea drepturilor civile și profesionale ale angajaților din presa independentă;
- asistarea instituțiilor de presă independente pentru consolidarea viabilității lor;
- asigurarea unui proces continuu de instruire și ridicare a nivelului profesional al angajaților din presa independentă;
- desfășurarea campaniilor de lobby și advocacy pentru îmbunătățirea condițiilor de dezvoltare a presei independente.

Același document arată că "în contextul acordării asistenței de dezvoltare ziarelor membre și luând în considerare evoluția rapidă a mass-media din țară, inclusiv a presei on-line, membrii API au formulat, în mai multe rânduri, îngrijorări legate de adaptarea lentă a ziarelor membre ale API la tendințele de dezvoltare a presei. Din acest considerent, este necesară mobilizarea tuturor eforturilor pentru a dezvolta versiunile on-line ale ziarelor, dar și pentru a dezvolta abilitățile colaboratorilor redacțiilor de promovare a versiunilor on-line, atragerea publicității, dezvoltarea marketingului de conținut etc. În acest sens, urmează să fie aplicate tehnici complexe, inclusiv de instruire, pentru a reformata conceptul ziarelor independente membre ale API, ca mijloace de informare accesibile on-line și în formă scrisă".

Consecventă obiectivelor sale și angajamentului de a servi interesele membrilor, API a elaborat proiectul "Sporirea capacităților digitale ale presei scrise din Republica Moldova", care a obținut finanțare din partea Ambasadei Olandei în România și Republica Moldova. Proiectul presupune o misiune de identificare de nevoi de dezvoltare digitală a membrilor API, elaborarea unei strategii de dezvoltare digitală, livrarea unei serii de cursuri și asistență media pentru membrii API, elaborarea unui pachet de materiale sindicalizate pe tema dezvoltărilor în domeniul online, precum și realizarea unui concurs de aplicații digitale pentru membrii API.

¹ http://api.md/upload/files/Strategia_api_07.04_2015_.pdf

Dezvoltarea prezenței digitale a membrilor API

Prezenta strategie este elaborată în cadrul proiectului mai sus menționat și vizează dezvoltarea prezenței on-line a membrilor API, pe termen scurt și mediu, armonizarea conținutului și modelului de afaceri ale membrilor API la cerințele informaționale ale secolului al XXI-lea, ținând cont de realitățile sociale și tehnologice ale Republicii Moldova.

3

Ea pornește de la constatările analizei de nevoi pe care experții API au realizat-o în luna decembrie 2015. Majoritatea membrilor API au menționat scăderea numărului de cititori, corelată cu plecarea populației în străinătate, dar și cu dezvoltarea Internetului, deci și a unor noi publicații online, care furnizează conținut gratuit. Cei mai mulți văd internetul ca pe un rău necesar, ale cărui instrumente nu le stăpânesc, dar cu care trebuie să învețe să conviețuiască.

Experții API au constatat existența unor echipe editoriale experimentate și motivate, atașate valorilor jurnalismului independent, cu dorința de a dezvolta publicațiile spre formule înnoite, dar care uneori sunt cantonate în rutina presei tipărite, atât ca modalitate de a culege informațiile, cât și ca difuzare și relație cu cititorii.

Principalele aspecte identificate de experții API și care cer o adresare urgentă, pentru a garanta evoluția pozitivă a publicațiilor membre sunt:

1. O concentrare mare (uneori exclusivă) asupra produselor tipărite, materializată în politici editoriale de tip *print only* sau *print first*.
2. Lipsa unei preocupări susținute pentru investigarea și experimentarea produselor digitale care să susțină operațiunile de print și să permită valorificarea multiplă a informațiilor colectate de reporteri.
3. O dezvoltare inegală a prezențelor online ale membrilor API, de la ziare foarte avansate, la ziare cu prezențe online minimale.
4. Dependența de suport IT exterior, pentru care operațiunile de presă sunt marginale sau lipsite de prioritate.
5. Lipsa unor echipamente de ultimă generație care să permită saltul tehnologic și diversificarea editorială.
6. Lipsa cunoștințelor necesare pentru intensificarea prezenței online de o manieră profesionistă și potențial generatoare de venituri.

API are misiunea de a-i ajuta pe membri să integreze produsele digitale în modelul de afacere pe care îl promovează și să-i consilieze pentru o asimilare rapidă a noilor tehnologii și a instrumentelor digitale. Pentru a realiza aceasta, membrii API au nevoie de sprijin în profesionalizarea echipelor, fie că este vorba de jurnaliști, manageri editoriali, responsabili de vânzări sau marketing și PR.

Simpla pregătire a personalului nu este suficientă. Managementul redacțiilor trebuie pregătit să facă trecerea de la afacerea tradițională de media (adunarea de informații

de interes public și livrarea acestora către public prin intermediul presei tipărite) la produse integrate, care combină afacerile de print, încă sustenabile, cu operațiunile online, unde jurnaliștii folosesc instrumente diferite pentru a crea produse editoriale inovatoare.

Dotarea corespunzătoare a redacțiilor cu echipamente și software este esențială pentru dezvoltarea digitală a redacțiilor. API poate asista membrii în scrierea de proiecte pentru dotarea redacțiilor, atunci când se identifică linii de finanțare care să aibă această componentă. De asemenea, API poate negocia prețuri mai bune pentru membrii săi.

Strategia de consolidare a prezenței online a publicațiilor API se dezvoltă în trei trepte de complexitate, care se clădesc una pe cealaltă și permit actualizarea în timp, în funcție de evoluția situației. Totodată, o astfel de construcție permite adresarea nevoilor tuturor membrilor API, deși gradul lor de dezvoltare tehnică, editorială și de business diferă.

- 1. Dezvoltarea și asumarea de către API, ca organizație, și de către membrii săi, ca persoane juridice independente, a unei viziuni pe termen scurt și mediu care să conducă la gândirea unor produse integrate, tipărite și online.**
- 2. Dobândirea de cunoștințe teoretice care să permită transpunerea în fapt a viziunii de dezvoltare, având ca rezultat creșterea capacității editoriale și tehnice la nivelul API și al membrilor săi.**
- 3. Dezvoltarea de competențe practice care să permită API și membrilor săi elaborarea și implementarea de proiecte digitale de succes.**

O astfel de "Strategie în buclă" permite evaluarea continuă a progreselor, compararea lor cu indicatorii de parcurs stabiliți și adaptarea din mers a strategiei: odată cu noile cunoștințe și competențe se derulează noi proiecte, care la rândul lor, largesc orizontul de cunoaștere și așteptări ale API și membrilor săi, contribuind la lărgirea/împrospătarea/actualizarea viziunii. Noua viziune poate cere, la rândul său, noi cunoștințe și abilități practice. Astfel, API poate rămâne mereu "în priză", menținând dezvoltarea prezenței sale digitale ca punct de reper în strategia generală de creștere.

Adoptarea unei strategii de dezvoltare digitală pentru API și membrii săi poate părea nerealistă și inoportună, dată fiind situația tehnologică de azi a Republicii Moldova. Considerăm că dimpotrivă, decalajul tehnologic al Moldovei poate fi un avantaj, pentru că permite redacțiilor publicațiilor să "sară etape". API nu trebuie să repete evoluțiile - a se citi inclusiv greșelile sau soluțiile care nu au confirmat așteptările - ultimilor 10 ani din sectorul presei scrise. Ea poate evalua critic încercările și exercițiile editoriale ale redacțiilor din întreaga lume și le poate reține doar pe acele care au dat rezultatele scontate și care promet adaptări profitabile în contextul R. Moldova.

Obiectivul 1: Asumarea unei viziuni de dezvoltare digitală

Viziunea API în domeniul dezvoltării digitale este realizarea unor operațiuni de media **sustenabile, relevante editorial** pentru publicul lor și **susținute de o comunitate**.

Dezvoltarea prezenței online nu este un scop în sine, ci un mijloc prin care membrii API înțeleg să-și atingă dubla misiune a oricărui mijloc privat de informare în masă: realizarea informării corecte și prompte a publicului (mandatul public) în condiții de sustenabilitate economică (mandatul comercial). Ca atare, prin dezvoltarea de produse și operațiuni online, membrii API vor urmări creșterea eficienței colectării și diseminării informației, precum și livrarea acesteia în forme care să răspundă interesului și modalităților specifice de consum ale unui public cât mai divers.

În esență, scopul ultim al acestei strategii este dezvoltarea bazei de cititori/utilizatori, care să formeze o comunitate de interese în jurul publicațiilor membre API, o comunitate al cărei sprijin să se manifeste nu numai prin actul cumpărării ziarului, ci și prin participare la viața și programele publicațiilor.

Asumarea acestei viziuni este piatra de temelie a oricărei dezvoltări ulterioare a API. Membrii API trebuie să se proiecteze într-un orizont de creștere de cel puțin 5 ani, încercând să anticipeze mișcările sociale relevante din zona lor de activitate, să prezică nevoile și așteptările viitorului public. Cantonarea în servirea publicului actual este o strategie perdantă. Membrii API trebuie să investească în cunoașterea segmentelor mai tinere ale publicului lor, să identifice canalele pe care acestea le folosesc deja pentru informare și să ofere, pe aceste canale, informație relevantă și de calitate.

Asumarea viziunii este și cea mai complicată sarcină a API, cea care ia cel mai mult timp și are potențialul de a stârni cele mai puternice rezistențe interne.

Pentru realizarea acestui obiectiv, vom derula următoarele activități:

A1.1 Dezvoltarea unei biblioteci virtuale a API care să conțină studii, articole și cărți privind tendințele globale în domeniul online.

Această activitate este convergentă cu strategia API 2015-2020,

Prioritatea 2: Crearea unui centru de resurse pentru membrii API.

Riscuri:	Utilizarea eficientă a unei atare biblioteci presupune cunoașterea limbii engleze, la un nivel de sofisticare tehnică înaltă.
Soluție:	Traducerea materialelor sau realizarea de rezumate în limba română. Costurile unor astfel de operații sunt însă mari. De aceea, se poate aplica fie la oportunități de finanțare pentru traduceri/cultură digitală, fie se pot face parteneriate cu facultățile de limbi străine/Jurnalism, în schimbul accesului la bibliotecă al studenților.
Termen de realizare:	2020

A1.2 Conectarea/Participarea membrilor API la evenimente (conferințe, congrese, expoziții) legate de dezvoltarea digitală (de ex: Global Editors Network Summit, Global Forum for Media Development, World Association of Newspapers).

Această activitate este convergentă cu strategia API 2015-2020,

extinzând Prioritatea 2: Crearea unui centru de resurse pentru membrii API.

Riscuri:	Participarea la astfel de evenimente presupune costuri mari (taxe de participare și deplasare).
Soluție:	Se pot solicita scutiri/reduceri de taxe. Se pot accesa granturi de călătorii. Se pot urmări înregistrările/transmisiile online.
Termen de realizare:	2020

Obiectivul 2: Creșterea capacității editoriale și tehnice a membrilor API

Vom urmări creșterea capacității editoriale și tehnice a membrilor API în următoarele domenii:

- producerea/comercializarea de produse multimedia;
- atragerea de conținut de la utilizatori (user generated content);
- maximizarea audienței prin cunoașterea detaliată a cititorilor și a obișnuințelor lui de consum mediatic, precum și prin utilizarea încrucișată a platformelor print + Internet + mobil

Lipsa acestor tipuri de cunoștințe slăbește capacitatea membrilor API de a acționa pe piață sau lasă ne-exploatate resurse valoroase .

Astfel, din cauza constrângerilor date de spațiul limitat al foii de hârtie, doar o parte din informațiile și materialele (inclusiv foto) produse de jurnaliștii care lucrează pentru publicațiile API ajung în paginile ziarelor. Restul informațiilor poate fi re-ambalată și re-formatată, pentru a fi oferită publicului sub forma unor produse cu valoare editorială adăugată.

De asemenea, dezvoltarea unor platforme de bloguri sau a unor pagini deschise pentru comentariile publicului ar putea genera, în același timp, și conținut original și exclusiv, și un sentiment de apartenență a celor care scriu la o comunitate de idei și interese, creată în jurul ziarului.

Nu în ultimul rând, API va depune eforturi pentru o mai bună cunoaștere a publicului său - prezent și, mai ales, viitor (potențial). Doar așa membrii API se vor putea asigura că își vor păstra relevanța în anii care vor veni și își vor putea extinde piața către tipuri de public la care acum nu ajunge.

Pentru atingerea acestui obiectiv vom derula următoarele tipuri de activități:

A2.1 Organizarea de cursuri de perfecționare pentru membrii API, în domenii precum tendințe în jurnalismul online, scrierea pentru online, marketing online, utilizarea aplicațiilor online pentru jurnaliști, legislație (în principal copy right și

elemente de viață privată și protecția datelor personale).

Această activitate este convergentă cu Strategia API 2015-2020,

Prioritatea 3: Acordarea de asistență pentru ziarile membre pentru a răspunde tendințelor moderne ale presei independente.

Riscuri:	Diferențele de cunoștințe în domeniu pe care le au membrii API sunt mari, plecând de la publicații care au doar cunoștințe de bază și ajungând la publicații care dezvoltă cu succes operațiuni online. Aceste diferențe duc la nevoi diferite de formare.
Soluție:	Crearea de module de training diferite, în funcție de nevoile membrilor API: <i>modul începători</i> (cu informații de bază, necesare în mod minimal oricărei redacții care dorește să dezvolte o prezență online eficientă), <i>modul de perfecționare</i> (introduce informații suplimentare, concepte noi, de exemplu data visualization, folosirea instrumentelor gratuite pentru redacții etc) și <i>modul avansați</i> , care să conecteze redacțiile cu operațiuni online dezvoltate în armonie cu tendințele internaționale (folosirea Instant articles, fotografiile și video 360, personalizarea conținutului etc).
Termen de realizare:	2016 - 2018

A2.2 Sindicalizarea unor produse editoriale.

Sindicalizarea produselor editoriale este o soluție de folosire eficientă a resurselor, în contextul reducerii substanțiale a costurilor. API ar putea negocia pentru membrii săi producerea sindicalizată a unor materiale. Astfel, membrii API ar oferi cititorilor produse editoriale premium, la costuri per redacție mult mai mici.

Riscuri:	Sindicalizarea conținutului online este diferită de sindicalizarea pentru publicațiile tipărite. Făcută în mod excesiv, ar putea dăuna publicațiilor fie printr-o mai slabă indexare a conținutului de către motoarele de căutare, fie prin diluarea brandului publicațiilor, care nu ar mai fi asociat cu produse editoriale proprii.
Soluție:	Folosirea sindicalizării în cazul materialelor premium. De asemenea, cursuri pentru publicații despre cum se poate folosi eficient sindicalizarea și, de asemenea, cursuri de SEO (search engine optimisation) pentru cei care încarcă conținutul pe website.
Termen de realizare:	2016 - 2018

A2.3 Implicarea cititorilor în furnizarea de conținut / Concursuri pentru utilizatori (eventual moldoveni din diaspora).

API va dezvolta module de training pentru membrii săi și soluții tehnice pentru a atrage conținut (informații, text, foto, video) de la cititori. Versiunile online ale publicațiilor permit o mai bună interacțiune cu cititorii. Aceștia nu mai sunt doar receptori pasivi, ei pot fi atrași să facă parte din echipă, prin furnizarea de conținut. Astfel, va crește interacțiunea cu publicul și va genera un sentiment de "proprietate" față de publicație. În același timp, publicațiile vor beneficia de conținut gratuit și divers. Concursurile pentru cititori (pentru cel mai interesant material, cea mai vizualizată fotografie, cel mai activ cititor, de exemplu) pot crește implicarea și gradul

<i>de satisfacție al cititorilor care furnizează conținut.</i>	
Riscuri:	Într-o lume în care oricine poate să fie furnizor de conținut, este o nevoie vitală de pregătire a acestora. Utilizatorii nu cunosc tehnicile jurnalistice, nici codurile deontologice și profesionale ale jurnaliștilor. Există astfel riscul unor derapaje sau chiar încălcări ale legilor, pentru care publicațiile sunt răspunzătoare.
Soluție:	Dezvoltarea de documente de auto-reglementare și de norme pentru publicarea conținutului generat de utilizator pe paginile de web ale publicațiilor. Acestea vor trece dincolo de simpla înșiruire a termenilor și condițiilor, vor fi "mini" sesiuni de training, având astfel, un rol educativ, nu doar normativ. De asemenea, publicațiile vor dezvolta proceduri de moderare/verificare/triere a conținutului publicat/furnizat de cititori, existând mereu un filtru al jurnalistului profesionist care va decide dacă să folosească sau nu produsele primite de la cititori.
Termen de realizare:	2016 - 2017

A2.4 Maximizarea utilizării instrumentelor no-cost din digital.

API va organiza sesiuni de informare și training pentru cunoașterea instrumentelor editoriale disponibile online și gratuit. Acestea se referă la producerea de conținut interactiv (softuri pentru infografice, hărți interactive etc), la instrumente de documentare sau de analizare a audiențelor.

Această activitate este convergentă cu Strategia API 2015-2020,

Prioritatea 3: Acordarea de asistență pentru zările membre pentru a răspunde tendințelor moderne ale presei independente.

Riscuri:	Membrii API nu cunosc aceste instrumente și nu sunt familiarizați cu folosirea acestora. În fiecare zi crește numărul resurselor disponibile în mod gratuit pentru jurnaliști și publicațiile media.
Soluție:	Oferirea de sesiuni de formare sau producerea de tutoriale pentru membrii API. Informări permanente, actualizarea "bibliotecii virtuale".
Termen de realizare:	2016 - 2020

A2.5 Creșterea și modernizarea dotărilor tehnice ale membrilor API.

Pentru a asigura o sporire a capacităților editoriale ale membrilor API, este necesară și o actualizare a capacității lor tehnice, în special în ceea ce privește dotările și software-ul (calculatoare, camere digitale, telefoane inteligente, conectate la Internet, procesoare de text și imagine, softuri de editare audio-video, layout etc.).

Riscuri:	Astfel de dotări sunt costisitoare și depășesc adesea posibilitățile membrilor API.
Soluție:	API va acorda asistență membrilor pentru achiziționarea dotărilor, prin accesarea de granturi, negocierea de achiziții en-gros, accesarea unor programe de dotare tehnică second hand etc.
Termen de realizare:	2017 - 2020

A2.6 Sindicalizarea serviciilor și acțiunilor corporative.

Pentru facilitarea activității membrilor săi, API va crea o platformă online comună pentru servicii și acțiuni corporative. Astfel, API va putea să vândă centralizat, printr-un efort minim al membrilor săi, publicitate online corporativă, precum și alte servicii.

Riscuri:	1. Soluție tehnică prea complexă, dat fiind decalajul tehnologic al membrilor API. 2. Reținerea unor membri de a se alătura unei scheme de sindicalizare.
Soluții:	1. O abordare prudentă în dezvoltarea platformei, bazată pe tehnica trial and error. Elaborarea de teste și programe pilot pentru a asigura interoperabilitatea platformei API cu cele ale membrilor. 2. Negocierea de acorduri cu fiecare membru pentru a delimita în termeni clari atribuțiile și beneficiile fiecărui partener.
Termen de realizare:	2017

Obiectivul 3: Creșterea capacității membrilor API de a elabora și implementa proiecte digitale (inclusiv prin atragere de fonduri)

Finanțările de la donatori sunt o modalitate prin care membrii API pot avea acces la resurse care să le permită dezvoltarea organizațiilor, a unor produse editoriale sau a redacțiilor, prin investiții în formarea personalului sau achiziționarea de echipamente. Este deci vital pentru membrii API să aibă cunoștințe de redactare de proiecte și de management de proiect, inclusiv financiar.

De asemenea, membrii API trebuie să fie pregătiți să formuleze și apoi să redacteze brief-uri pentru proiecte editoriale speciale.

De asemenea, membrii API trebuie să dispună de resurse tehnologice asemănătoare, pentru a se asigura o uniformitate și o constanță a serviciilor/produselor oferite către public și pentru a garanta buna funcționare a sindicalizării editoriale .

Pentru realizarea acestui obiectiv, vom derula următoarele activități:

A3.1 Sesiuni de formare pentru membrii API.

Membrii vor beneficia de pregătirea unor persoane resursă privind redactarea și managementul de proiect.

Această activitate este convergentă cu Strategia API 2015-2020.

Prioritatea 3: Acordarea de asistență pentru zările membre pentru a răspunde tendințelor moderne ale presei independente.

Riscuri:	Nu există la nivel de redacții persoane care să poată îndeplini această poziție.
Soluție:	Persoana responsabilă pentru scrierea și managementul proiectelor este esențială în organigrama organizațiilor. Este un cost, dar acesta va fi acoperit din grantul obținut, prin poziția de manager de proiect. De

	asemenea, două sau mai multe publicații se pot asocia în angajarea unei persoane cu competențe în scrierea de programe sau se pot asocia în implementarea programelor. O altă soluție ar fi parteneriatele redacțiilor cu organizațiile neguvernamentale locale/regionale și naționale în elaborarea și implementarea comună a unor proiecte care ar avea o componentă media.
Termen de realizare:	2017

A3.2 Modernizarea platformelor de net ale publicațiilor API.

API va lucra cu membrii săi pentru a reduce decalajele tehnologice și de funcționalități între platformele IT ale publicațiilor. O astfel de apropiere a nivelului de dezvoltare va permite o abordare mai simplă și mai unitară a conținutului, a serviciilor de marketing și vânzare de publicitate, păstrând, în același timp, identitatea și brandul fiecărei publicații.

Riscuri:	1. Dezvoltarea platformelor online presupune costuri pe care membrii API nu și le permit. 2. Membrii API au viziuni diferite privind specificațiile de funcționare ale platformelor lor.
Soluție:	API va acorda asistență pentru modernizarea site-urilor și dezvoltarea de funcționalități, identificând resurse (umane, financiare) alternative pentru realizarea acestei activități.
Termen de realizare:	2017-2020

A3.3 Sindicalizarea serviciilor IT.

Membrii API nu au, în marea lor majoritate, website-uri moderne, aliniate noilor tendințe, cu versiuni pentru aparatele mobile (telefoane, tablete). Din discuțiile purtate în cadrul analizei de nevoie, serviciile IT sunt un cost mare pentru membrii API, cost pe care mulți dintre aceștia nu și-l permit. Sindicalizarea serviciilor IT poate fi o soluție care să asigure accesul la servicii IT de calitate, la costuri reduse pentru redacții.

Riscuri:	Viziunea diferită a membrilor API privind nevoile IT.
Soluție:	API, împreună cu experții, poate media nevoile și poate ajuta redacțiile să identifice cele mai bune variante, precum și serviciile de care au nevoie.
Termen de realizare:	2018-2019

A3.4 Concurs de proiecte digitale.

API va iniția un concurs de proiecte digitale/multi-media pentru membrii săi, care să le permită acestora să dezvolte funcționalități sau aplicații inovatoare pentru site-urile lor. Concursul va fi jurizat de experți moldoveni și internaționali. Proiectul desemnat câștigător va primi asistență tehnică și financiară pentru implementare. Concursul va deveni unul tradițional și va fi organizat de API anual.

Riscuri:	Lipsa interesului membrilor API.
Soluție:	API va circula în mod repetat informația și va lucra individual cu

	membrii săi pentru fructificarea acestei oportunități.
Termen de realizare:	2016-2020

A3.5 Cursuri de media literacy pentru public.

API va dezvolta și organiza formule de training destinate publicului, pe care le va livra fie centralizat, fie regional. Cursurile de media literacy - competențele media – vor pregăti publicul să fie receptor critic al conținutului mass-media și să respingă produsele neconforme cu legislația și standardele profesionale. Acestea vor avea o componentă extinsă de competențele digitale, extrem de necesare într-o societate în care volumul de Internet crește constant și în care nevoia de responsabilitate personală este vitală.

Riscuri:	Astfel de cursuri presupun costuri și expertiză, iar redacțiile pot să nu vadă efectul imediat al investiției. Publicul se poate dovedi neîncrezător în valoarea unor astfel de cursuri.
Soluție:	API poate încerca să identifice și să acceseze granturi destinate creșterii competențelor media și digitale ale publicului. Se va adopta o abordare treptată, pornindu-se de la mini-proiecte pilot. Se vor aborda cu preponderență, tinerii, care sunt mai deschiși ideii de training și mai apropiați mediului online.
Termen de realizare:	2017-2020

A3.6 Dezvoltarea de parteneriate cu alte organizații.

Pentru sporirea capacității de a le furniza membrilor săi servicii diverse, de calitate și care să răspundă cât mai bine cerințelor lor, API va continua politica sa de alianțe și parteneriate cu organizații similare moldovenești și internaționale. API va avea în vedere un echilibru între organizațiile europene și cele din CSI, pentru a asigura un cât mai larg acces la liniile de finanțare dedicate mass media.

Riscuri:	În cazul unor parteneriate formalizate pe termen lung, poate apărea riscul unor posibile conflicte de interese sau excluziuni la linii de finanțare internațională (linii care nu permit participarea la două proiecte sau în două consorții). De asemenea, partenerii se pot găsi în poziție de competitori direcți pentru un anumit proiect sau linie de finanțare.
Soluție:	Parteneriatele formale vor fi încheiate de preferință pentru proiecte anume. În rest, API va dezvolta parteneriate informale, de lungă durată, prin promovarea de relații amicale și bazate pe respect reciproc, cu organizațiile cu care împărtășește aceleași valori și interese.
Termen de realizare:	2016-2020